

Privacy is precious

PROTECT IT. RESPECT IT.

NGAAHI LILIU KI HE LAO PRIVACY ACT 2020

Kuo fakafo'ou 'a e lao New Zealand Privacy Act ke tuha mo tau pea moe tu'unga faka'ekonomika mo e anga 'etau nofo 'i he ngaahi 'aho ni'. Ko e fakamatala nounou pe 'eni 'o e ngaahi liliu fo'ou ki he lao ko 'eni'.

'Oku pau ke fakahā, ha maumau'i 'o e tu'utu'uni fekau'aki mo e totonu fakafo'ituitui ke 'oua na'a tuku atu ki tu'a ha ngaahi fakamatala na'e totonu ke tauhi malu mo fakapulipuli

Kapau kuo maumau'i 'e ha pisinisi pe potungāue ha tu'utu'uni fekau'aki mo e totonu fakafo'ituitui, ke 'oua na'a tuku atu ki tu'a ha ngaahi fakamatala na'e totonu ke tauhi malu mo fakapulipuli, 'o uesia ai ha taha (pe 'e lava ke uesia ha taha), kuo pau ke fakahā eni ki he Office of the Privacy Commissioner 'i he vave taha. 'I he lao', kuo pau ke fakahā ki he Privacy Commissioner.

Kapau e tuku atu ki tu'a ha ngaahi fakamatala na'e totonu ke tauhi malu o fakapulipuli, kuo pau ke fetu'utaki 'a e pisinisi pe potungāue kiate kinautolu kuo uesia. Kuo pau ke fai eni he vave taha hili 'a e mahino kuo maumau'i 'a e lao'.

Tohi tu'utu'uni

'Oku ma'u mafai 'a e Privacy Commissioner ke tu'utu'uni ki ha pisinisi pe potungāue ke liliu 'enau founga ngāue' 'o kapau 'oku 'ikai ke taau mo e ngaahi tu'utu'uni 'o e Privacy Act.

Aleapau ki he tuku atu 'o e ngaahi fakamatala na'e tauhi malu mo fakapulipuli

'E lava 'e he Privacy Commissioner ke faitu'utu'u ni ki he ngaahi lāunga fekau'aki mo e ngofua ki he ngaahi fakamatala' 'oku tauhi malu mo fakapulipuli. 'E toe vave ange ke fai ha ngāue fekau'aki mo e ngaahi fakamatala' kuo tuku mai'.

Tuku atu 'o e ngaahi fakamatala ki he ngaahi fonua kehe.

'Oku 'ikai ke ngofua ke tuku atu 'e ha pisinisi pe potungāue 'i Nu'u Sila' ni ha ngaahi fakamatala fakafo'ituitui ki ha fonua kehe 'o kapau 'oku 'ikai fenāpasi 'enau lao mo e Privacy Act.

Me'a fakafonua

'Oku 'i ai 'a e felāve'i 'a e Privacy Act mo e ngaahi fonua kehe. 'Oku ngofua ke fakahoko ngāue ha ngaahi pisinisi pe potungāue 'o ha fonua muli i Nu'u Sila ni, ka kuo pau ke nau muimui ki he Privacy Act.

Ngaahi fai hia fo'ou

'E hoko ko ha hia 'o kapau 'e:

1. Taki hala'i ha pisinisi pe potungāue ha ni'ihi, 'aki 'a e fakapulipuli ko ha taha kehe ia, pe ko ha liliu pe faka'auha'aki 'a e ngaahi fakamatala fakafo'ituitui 'o ha taha.
2. Faka'auha 'o ha ngaahi fakamatala fakafo'ituitui, neongo kuo te 'osi 'ilo kuo fiema'u 'a e ngaahi fakamatala' ni.

Ko e ngaahi hia ko 'eni, 'e lava ke ke Mo'ua 'o a'u ki he \$10,000

Ngaahi tokoni

'E ma'u atu 'a e ngaahi tokoni 'i he 'emau uepisaiti: privacy.org.nz/2020